

Moramo odoljeti izazovu primitivizma

Crnogorski simfonijski orkestar sinoć treći put u sezoni nastupio u nacionalnom teatru

Isidora Radulović

Maestro Bojan Sudić, nakon skoro tri godine, ponovo je stao pred Crnogorski simfonijski orkestar, koji je pod njegovim vodstvom izveo dva izuzetna djela klasične muzike. U pitanju su **Bramsov Koncert za violinu i orkestar u D-duru**, u kome je solističku dionicu imao mladi ruski violinista **Mihail Počekin**, koji za sobom ima zapaženu međunarodnu karijeru, i **Četvrta simfonija u F-molu Petra Iljiča Čajkovskog**. Sudić za Dnevne novine kaže da je ova simfonija u Podgorici imala svojevrsnu premijeru.

Treći koncert Crnogorskog simfonijskog orkestra tekao je u atmosferi težnje dostizanja najviših dometa simfonijskih orkestara. Violinski koncert **Johanesa Bramsa** i IV simfonija **Petra Iljiča Čajkovskog**, iako su dio standardnog "gvozdenog" repertoara svih velikih simfonijskih orkestara, ujedno su i najveći zalogaj i za orkestre sa velikom reputacijom. Oba djela datiraju iz 1878. godine, u istoriji upamćene po Berlinskom kongresu, a već sama ta okolnost njihovog nastanka jasno ukazuje na njihovu društvenu i političku angažovanost. Oba djela vrhunac su orkestarskog simfonizma 19. vijeka.

Maestro **Bojan Sudić** za Dnev-

ne novine kaže da je program sinoćnjeg koncerta oblikovao sa posebnim ciljem, a motiv za ovakav izbor djela objasnio je dvijema težnjama: željom da na ovaj način probudi najplemenitije emocije

UMJETNIČKA MUZIKA ČINI NAS BOLJIM LJUDIMA

Maestro Bojan Sudić klasičnu, odnosno umjetničku muziku doživljava u njenoj cjelokupnosti i smatra je svojevrsnim lijekom za dušu. "Čovjek se uklapa u mjerila i vrijednosti sredine, a naše društvo bremenito je teškom istorijom, ratom, razaranjima. Ništa od toga ne pogoduje razvoju duha. Tek što smo izašli iz nakaradnog sistema vrijednosti. U svijetu je misija klasične muzike veoma važna i vrhunski umjetnici uživaju privilegije i pompu koja prati holivudske junake.

i misaone refleksije kod publike, ali i da pred sam orkestar postavi zahtjevan zadatak, koji predstavlja i kompleksnu kotu u dostizanju najviših dometa kojima stremi svaki ansambl. Sudić je jedan od najpoznatijih dirigenata na našim prostorima i jedno od najblistavijih imena te umjetničke profesije u Srbiji, sa jednakim

uspjehom u horskom, simfonijskom i operском dirigovanju.

"Uz CSO sam od samog početka, budući da sam učestvovao u njihovom osnivanju. Radujem se njihovim uspjesima i rado se odazivam pozivima još od vremena povoja orkestra. Drago mi je da sam mogao da im pomognem i već vidim lijepe rezultate koji se

Misija muzike jeste da realno i iskustveno tvori boljega čovjeka. Ona nas ozdravljuje. Ljudi se boje ozbiljne muzike misleći da to što je ne poznaju treba da bude prepreka da je slušaju. To je pogrešan pristup", kaže Sudić, navodeći da se ovoj muzici treba samo prepustiti i da je ne treba slušati drugačije od bilo koje druge vrste. Maestro Sudić u šali kaže da privatno najčešće 'sluša tišinu' a da mu je kao slušaocu najbližija slovenska muzika s kraja 19. do sredine 20. vijeka.

BIOGRAFIJA VIOLINISTE MIHAILA POČEKINA

Čuvena priznanja i učitelji

Solista na violini Mihail Počekin (1990), dobitnik prestižnih nagrada na brojnim međunarodnim takmičenjima, uključujući "Heifec", "Lipizer", "Postacchini" i "Sarasate", počeo je da svira violinu u petoj godini kod Galine Turčaninove. Sa sedam godina upisao je muzički koledž na Moskovskom konzervatorijumu, gdje je u klasi svoje majke postizao velike uspjehe. Muzičku akademiju u Kelnu upisao je 2006, u klasi Viktora Tretjakova, a od 2010. do 2011. pohađao je napredne studije na "Escuela Superior de musica Reina Sofija" u Madridu kod Ane Čumačenko. Pored toga, pohađao je majstorske kurseve kod: Gidona Kremera, Grigorija Kraska, Donalda Velerstajna, Kristijana Teclafa, Haralda Sonevega, Zariusa Sikmurzaeva, Veniamina Varsavskog i drugih. Sa velikim uspjehom imao je koncerte u Rusiji, Španiji, Hrvatskoj, Njemačkoj, Italiji, Francuskoj, Turskoj i Ukrajini.

vanosti, koja se s obzirom na period nastanka djela podrazumijeva, imaju oplemenjujuća svojstva i snažnu poruku.

"Zaista, obje ove kompozicije bude ono najbolje i u publici. Kvalitetna muzika, kakva je ova IV simfonija, pobuđuje oslobađanje emocija i poruke koju je Čajkovski htio da prenese svojim muzičkim jezikom. Te poruke nikako nijesu banalne, jer je to vrlo složen jezik emocija koji seže daleko više i dalje od 'golih nota'. Note su nama muzičarima samo sredstvo za sviranje, ali sama muzika jezik je emocija, kako je to lijepo rekao **Hektor Berlioz**", kaže Sudić.

Govoreći o Bramsovom koncertu, Sudić je naveo da je riječ o izuzetnom djelu i jednom od četiri velika njemačka violinska koncerta te epohe.

"Oba djela nastala su u isto vrijeme, 1878. godine, u vrijeme Berlinskog kongresa. Ovaj program mali je vremeplov u neko vrijeme drugačije od našeg. Pokazujemo da su ovakva djela bila veliki društveni izazov i velika poruka u vrijeme kada su nastala. Muzika, ali i sve umjetnosti toga doba, bile su avangardne i gurale su društvo u pravcu progressa i duhovne nadgradnje. Današnje društvo nudi samo površni hedonizam i ništa drugo", kaže Sudić.

Nova misija klasične umjetničke muzike, za njega, ostavlja prostor za optimizam.

"Ponekad ljudi van muzičke

struke i muzike uopšte doživljavaju nas kao kustose u muzeju u koji publika ponekad svrati, dođe da obiđe umjetnička zdanja, u ovom slučaju muzička, a mi im to prezentujemo. Mislim da ako se i tako pogleda, mi ipak ne radimo uzaludan posao. I to što publika kod nas možda rijetko dolazi na koncerte. I to govori o tome da to nije nimalo uzaludno", kaže Sudić, koji se ovim stavom suprotstavlja preubjedenoj o 'prevaziđenosti' klasične muzike.

"Klasična muzika (što je na neki način istrošen termin) kapitalna je muzika koja kada je izvedena na pravi način i kod najljucijeg protivnika izaziva duboke emocije. Ne treba se pitati zašto, jer je ona daleko složenija od današnjih muzičkih oblika i zahtijeva aktivno učestvovanje publike. Baš kao što to od čitalaca traži dobra knjiga. Treba da se trudimo da nas 'novi primitivizam' ne odvede u propast", kaže maestro svjetske reputacije, koji je prvim cjelovečernjim koncertom dirigovao sa 19 godina, kao student Fakulteta muzičke umjetnosti u Beogradu. Sudić je od 1998. djelovao kao gostujući, a od 2001. je stalni dirigent Kraljevske opere u Stokholmu. U proteklom sezona u toj kući je dirigovao više od sto operskih i baletskih predstava. Među gostovanjima, u njegovoj biografiji su posjete Rusiji, Njemačkoj, Grčkoj, Belgiji, Švedskoj, Finskoj, Danskoj, Bugarskoj, Portugaliji i Kini.

otvaraju pred CSO. Želio sam sada da sa njima osvojim repertoarske izazove djelima koja do sada nijesu izvodili", kaže maestro Sudić, koji izvođenje IV simfonije Čajkovskog smatra svojevrsnom podgoričkom premijerom, ali i velikom privilegijom.

"Iskreno govoreći, malo je mjesta na svijetu gdje čovjek može skoro premijerno da izvede i podijeli sa publikom nešto što je već u 'gvozdenom' kapitalnom repertoaru većine svjetskih orkestara. To je zaista privilegija, jer danas uglavnom ponavljamo nešto što je milion puta izvedeno u par stotina godina otkako je nastalo. Istina je da ovakav repertoar traži i kvalitetan orkestar. U tom smislu, uložili smo veliki rad", kaže maestro Sudić.

Sa druge strane, izabrane kompozicije, osim društvene angažo-